

U C H W A Ł A NR XXXVIII/215/2018

RADY GMINY KORCZEW

z dnia 23 maja 2018 roku

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Ubóstwu Energetycznemu dla Gminy Korczew na lata 2018-2021.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1875 z późn. zm.),

uchwala się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Program Przeciwdziałania Ubóstwu Energetycznemu dla Gminy Korczew na lata 2018-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Korczew.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY**

Barbara Roszuk

Załącznik
do uchwały nr XXXVIII/215/2018
Rady Gminy Korczew
z dnia 23 maja 2018 r.

Program
Przeciwdziałania Ubóstwu Energetycznemu dla gminy Korczew na lata 2018-2021

Program skierowany jest do najuboższych osób zamieszkujących teren gminy Korczew. Ubóstwo energetyczne powodowane jest głównie rosnącymi cenami nośników energii a także zdegradowanymi i nieefektywnymi budynkami mieszkalnymi.

I
OPIS ZJAWISKA, DIAGNOZA

Ubóstwo energetyczne polega na doświadczaniu trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb energetycznych w miejscu zamieszkania za rozsądną cenę. Na potrzeby te składa się utrzymanie adekwatnego standardu ciepła i zaopatrzenie w pozostałe rodzaje energii niezbędne do podtrzymania funkcjonowania biologicznego i społecznego członków gospodarstwa domowego na minimalnym poziomie. Do podstawowych potrzeb energetycznych zaliczamy: ogrzanie mieszkania, oświetlenie, przygotowywanie posiłków i użytkowanie podstawowych sprzętów AGD i RTV.

Wyróżnia się trzy typy przyczyn powstawania ubóstwa energetycznego: techniczne, ekonomiczne i związane z użytkowaniem energii.

Przyczyny techniczne – wyrażające się w niskiej efektywności energetycznej zamieszkiwanego budynku i urządzeń np.: nieszczelne okna, nieocieplone ściany, energochłonne żarówki, lodówki, sprzęt RTV. Wysokie zużycie energii pociąga za sobą wyższe wydatki energetyczne, które przekraczają możliwości budżetu domowego.

Z kolei przyczyny ekonomiczne – wyrażają się w niewystarczających przychodach gospodarstwa domowego (z powodu braku pracy zarobkowej, zbyt niskich świadczeń społecznych np.: renta, emerytura, czy z powodu wielodzietności pociągającej wyższe wydatki na utrzymanie), które nie są w stanie zaspokoić jego podstawowych potrzeb – w tym również tych związanych z wydatkami na energię.

Ostatnie przyczyny, związane z postawami wobec konsumpcji energii – polegające na braku umiejętności efektywnego wykorzystania energii np.: wietrzenie mieszkania przy włączonym

kaloryferze, pozostawianie zapalonego światła w nieużywanych pomieszczeniach, niewyłączanie nieużywanych urządzeń.

Doświadczanie ubóstwa energetycznego wiąże się z naruszeniem dobrostanu psychofizycznego, może z większym prawdopodobieństwem prowadzić do chorób układu oddechowego, alergii (w przypadku zbyt wilgotnych i zagrzybionych mieszkań), pogorszenia ogólnego dobrostanu psychicznego (stres, niepokój, obniżenie nastroju), a także ogólnego obniżenia odporności organizmu.

Można zatem wskazać wiele obszarów, w których ubóstwo energetyczne przynosi negatywne konsekwencje, generuje koszty publiczne (służba zdrowia, system edukacji) i zmniejsza potencjał rozwojowy w kategoriach kapitału społecznego i ekonomicznego. Natomiast redukcja skali tego zjawiska będzie przynosić proporcjonalne korzyści społeczne, środowiskowe i gospodarcze realizując jednocześnie model zrównoważonego rozwoju.

II

DANE STATYSTYCZNE

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zawiera zapis „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (...) Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”. Zapisy są adekwatne do trudności doświadczanych przez ubogie energetycznie gospodarstwa domowe. Możliwe jest przyznanie zasiłku celowego przeznaczonego na pokrycie kosztów opału, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu.

Zgodnie z „Programem Rodzina 500 plus” wprowadzonego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. „O pomocy państwa w wychowaniu dzieci” to nieopodatkowane 500 zł miesięcznie na każde drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Rodziny o niskich dochodach otrzymują wsparcie także na pierwsze lub jedyne dziecko, jeśli dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. kwoty 800 zł.

W 2017 r. na program 500 plus wydatkowano kwotę 1 885 258 zł.

28 listopada 2003 r. wprowadzono ustawę „O świadczeniach rodzinnych” która reguluje prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Zasiłek rodzinny na dziecko przysługuje osobom uprawnionym, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty: 674,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, nie przekroczy kwoty: 764,00 zł.

W 2017 r. na zasiłki rodzinne z dodatkami wydatkowano kwotę 556 590 zł.

Na terenie gminy Korczew wg stanu na dzień 31.12.2017 r. zamieszkiwało 2 692 osoby.

W 2017 r. z pomocy społecznej skorzystało 132 rodziny w których żyło łącznie 458 osób, w tym 11 osób z zasiłku celowego na zakup opału na łączną kwotę 5 100 zł. oraz 2 osoby na częściowe dofinansowanie kosztów ogrzania mieszkania na kwotę 650 zł.

Ubóstwo energetyczne nie może być zredukowane tylko do niskiego dochodu. Kluczowymi czynnikami ryzyka są również: efektywność cieplna budynku oraz powierzchnia mieszkania. Im niższa jakość izolacji cieplnej budynku, tym wyższe wydatki konieczne do zapewnienia komfortu cieplnego. Zbyt duża powierzchnia mieszkania również przyczynia się do wysokich kosztów ogrzewania. W konsekwencji osoby o niskich dochodach i wysokich wydatkach energetycznych stają wobec dylematu: czy zrezygnować z temperatury komfortu w domu na rzecz zaspokojenia pozostałych potrzeb, czy mieć w domu ciepło, ale ograniczać inne potrzeby.

III

DZIAŁANIA NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ JAKO PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU ENERGETYCZNEMU na lata 2018-2021

Problem ubóstwa energetycznego ma charakter wielowymiarowy, a jego rozwiązanie nie sposób zamknąć w jednej polityce sektorowej. Efektywne rozwiązanie powinno odpowiadać na każdy typ przyczyn wywołujących to zjawisko, co wymaga zintegrowanego pakietu instrumentów: podnoszenia efektywności energetycznej budynków, uzupełniania dochodów biednych gospodarstw w celu bieżącego pokrywania wydatków energetycznych oraz wyposażenie w wiedzę i umiejętności w zakresie zarządzania energią w miejscu zamieszkania.

Na terenie gminy Korczew wyróżnia się cztery oblicza konsumentów narażonych na ubóstwo energetyczne:

1. **UBODZY MIESZKAŃCY ZNISZCZONYCH DOMÓW JEDNORODZINNYCH**
to mieszkańcy o niskich dochodach, właściciele stosunkowo niewielkich, starych domów o bardzo słabych własnościach termoizolacyjnych, ogrzewanych piecami węglowymi;
2. **RODZINY WIELOPOKOLENIOWE W DUŻYCH DOMACH**
to rodziny utrzymujące się z rolnictwa oraz pracy na stanowiskach robotniczych, posiadające domy o dużej powierzchni, które trudno ogrzać przy stosunkowo niskich dochodach;
3. **STARSZE OSOBY W DUŻYCH DOMACH NA WSI**
to mało liczne gospodarstwa emerytów mieszkających w domach na wsi o zbyt dużej powierzchni w stosunku do potrzeb.

4. RODZINY SPEŁNIAJĄCE PRZYNAJMNIEJ JEDNO Z KRYTERIÓW UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO ZDEFINIOWANEGO JAKO:

- a) rodziny, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy otrzymały pomoc rzeczową w postaci opału lub ryczałtu na jego zakup (w rozumieniu Ustawy z 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 180) oraz przepisów o pomocy społecznej.),
- b) rodziny których członkami są osoby niepełnosprawne (w rozumieniu Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 2046 z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 882)),
- c) rodziny, które posiadają przyznane prawo do świadczenia rodzinnego (w rozumieniu Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1952 z późn. zm.),
- d) rodziny wielodzietne i/lub rodziny zastępcze (w rozumieniu Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1952 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),

deklarujące jednocześnie wymianę obecnie wykorzystywanego indywidualnego źródła ciepła na ekologiczny i wysokosprawny kocioł spalający biomasę, gazowy, olejowy lub elektryczny – w ramach prowadzonego przez Gminę Korczew projektu pn. „Wymiana czynników grzewczych i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii w Gminach Korczew i Jabłonna Lacka” lub też realizujące opisaną [obecnie wykorzystywanego indywidualnego źródła ciepła] wymianę we własnym zakresie.

Działania docelowe:

1. Kształtowanie postaw oszczędzania energii w miejscu zamieszkania w formie szkoleń lub prelekcji o poszanowaniu energii elektrycznej dla wszystkich mieszkańców gminy Korczew (np. metody oszczędzania energii, efektywne korzystanie ze sprzętu AGD, RTV)
2. Wsparcie finansowe, przyznawanie świadczeń :

- a) dodatek mieszkaniowy,

dodatek mieszkaniowy jest częściową pomocą w opłatach za mieszkanie dla osób o niskich dochodach. Świadczenie to jest uzależnione od 3 kryteriów: tytułu prawnego do lokalu, kryterium dochodowego i powierzchni mieszkania.

- b) dodatek energetyczny,

zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Przez odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej należy rozumieć osobę:

- której przyznano dodatek mieszkaniowy;
- która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym;
- która zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

c) zasiłek celowy na zakup opału, remont mieszkania, opłacenie rachunków energetycznych;

zasiłek celowy przysługuje na konkretny cel, którego osiągnięcie ma zaspokoić niezbędną potrzebę życiową. W ustawie o pomocy społecznej wskazano koszty, jakie mogą być pokryte w części lub całości w ramach zasiłku celowego np. drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, zakupu opału;

♠) zasiłek rodzinny

zasiłek rodzinny (tzw. rodzinne) to świadczenie, którego celem jest wsparcie rodziny w zakresie opieki nad dzieckiem. Kwestie związane z zasiłkiem rodzinnym zostały uregulowane w rozdziale 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie z przepisami tego rozdziału zasiłek rodzinny to świadczenie rodzinne przyznawane w celu wsparcia rodziny w ponoszeniu wydatków na utrzymanie dziecka.

e) świadczenie wychowawcze 500+

program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin. Świadczenie wychowawcze w ramach Programu Rodzina 500 plus mogą otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia.

3. Wsparcie publicznych inwestycji podnoszących efektywność energetyczną budynków:

a) termomodernizacja budynków

termomodernizacja polega na wprowadzeniu w budynku takich zmian, które spowodują, że ciepło nie będzie nadmiernie „uciekało”. Osiągnąć to można przez ograniczenie strat ciepła przenikającego przez ściany, dach, okna, drzwi i system wentylacyjny. Korzyści przyniesie też usprawnienie instalacji ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.

Postawy wobec efektywnego wykorzystania energii należy kształtować już w systemie edukacji publicznej i niepublicznej w postaci dedykowanych zagadnień na lekcji (np. na godzinie wychowawczej).

Lekcje powinny zawierać konkretne wskazówki oszczędzania energii i sposobów na niski pobór energii np.: zakręcanie kaloryferów w trakcie wietrzenia, gaszenie światła w nieużywanych pomieszczeniach, gotowanie pod przykrywką i wyłączenie kuchenki elektrycznej przed skończeniem gotowania, wyłączenia urządzeń z trybu czuwania, stosowanie żarówek energooszczędnych i LED-owych. czw urządzeń o wysokiej klasie energetycznej, ale także promocja budownictwa nisko

energetycznego / pasywnego / plus energetycznego oraz dostarczanie podstawowych informacji o potrzebie remontów budynków uwzględniających podnoszenie standardów energetycznych.

IV

KORZYŚCI Z OGRANICZENIA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

1. Poprawa spójności społecznej, czyli zmniejszenie różnic społecznych i poprawa jakości życia;
2. Ograniczenie barier rozwoju dzieci i młodzieży;
3. Mniejsze zanieczyszczenie środowiska;
4. Poprawa stanu zdrowia ludności;

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

Barbara Roszuk